

Kronika nr 4

W dniach 9-13 września 2006 r. odbył się w Londynie XXIV Kongres Europejskiego Towarzystwa Chirurgów Zaćmy i Chirurgii Refrakcyjnej (ESCRS). Wzięło w nim udział ponad 5 tysięcy osób oraz 190 wystawców firm. Miejscem obrad było Centrum Konferencyjne ExCel na obrzeżach Londynu, dokąd uczestników dowoziły metro i kolejka DLR w obstawie specjalnie zorganizowanych służb w jaskrawoczerwonych kurteczkach z napisem na plecach „Ask me” i ogromnym logo zjazdu na wysokiej tycze, a wszystko po to, aby ułatwić życie „kongresowiczom”, też zresztą dobrze oznakowanym jaskrawymi torbami zjazdowymi. Co prawda niektórzy uczestnicy zjazdu byli zakwaterowani w hotelach w pobliżu ExCel, a życie nocne centrum Londynu niezaprzeczalnie kusilo urokami, warto było zatem ulec tej pokusie, choćby kosztem dłuższego dojazdu na obrady. Przestronne, dobrze oznakowane, klimatyzowane (temperatura na zewnątrz 25°-26°C!) Centrum Konferencyjne pozwalało czuć się komfortowo, a organizator zadbał o utrzymanie porządku, w czym pomagały plakietki z kodami paskowymi zawierającymi dane uczestników. Zjazd uchodził za największy z okulistycznych, jakie dotychczas odbyły się w Europie. Przybyło wielu gości ze świata, w tym z USA, Kanady, Indii czy Japonii. Liczna 140-osobowa grupa uczestników z Polski zaznaczyła swą obecność bardzo wyraźnie.

10 września o 17⁰⁰ miało miejsce otwarcie Kongresu, celebrowane przez prezydenta ESCRS, prof. Ioannis'a Pallikaris'a. Mimo że uroczystość odbywała się w niedzielę po południu, to już od wczesnych godzin rannych dnia poprzedniego trwały wykłady i kursy. W bogatym programie Kongresu znalazło się 750 doniesień, 650 plakatów w formie elektronicznej, z możliwością bezpłatnego ich wydrukowania, oraz 145 kursów, także praktycznych. W czasie trwania Kongresu można było korzystać z zasobów Biblioteki Filmów Wideo. Polscy lekarze okuliści zaprezentowali 18 plakatów, przedstawili 8 prezentacji ustnych i 1 film wideo, co – jak na tak liczną grupę – nie stanowiło oszałamiającego dorobku. Dwie osoby, prof. A. Gierek-Łapińska oraz dr E. Mrukwa-Kominek, zasiadały w prezydiach. Tematyka Kongresu nie ograniczyła się wyłącznie do zagadnień zawartych w tytułach prezentacji (choć tego się spodziewaliśmy), lecz objęła również inne, takie jak: choroby zewnętrzne oka, zapalenia wewnątrzgałkowe czy optyka – pod hasłem „better optics for better vision”. Przebieg zabiegów chirurgicznych „na żywo” transmitowano z King Edward VII Hospital w Windsorze, Moorefield`s Eye Hospital w Londynie oraz St. Ann`s Hospital w Tottenhamie.

Dodatkową atrakcją były wycieczki po Londynie, do rezydencji królewskiej w Windsorze, do Oxfordu i Stratford on Avon – miejsca urodzenia Wiliama Shakespeare'a. Warto też poświęcić chwilę międzynarodowej kolacji w Muzeum Historii Naturalnej – piękna architektura obiektu – zorganizowanej przez firmę Santen. Goście zasiadali przy okrągłych 10-osobowych stołach, w bezpośrednim sąsiedztwie ogromnego szkieletu dinozaura. Makieta rozgwieżdżonego nieba,

światła laserów, muzyka i pokaz gorącej salsy wzbogaciły tę wykwitną, jak na angielską kuchnię, kolację. A wracając do prozy życia, wspomnę, że droga do toalet pomiędzy eksponatami muzealnymi mogła posłużyć za skrócony kurs przyrody, archeologii i historii ziemi.

P.S. Ani w Londynie, ani na lotniskach nie czuło się żadnej atmosfery zagrożenia, wywołanej ostatnio poprzez ataki terrorystyczne. Nic nie zepsuło wspaniałych wrażeń z londyńskiego Kongresu.

W dniach 14-16 września 2006 r. w Wilnie odbył się Światowy Zjazd Retinopatii Wcześniejków. Wzięło w nim udział 250 okulistów z 57 krajów świata. Polskę reprezentowało 17 osób: z Białegostoku, Gdańska, Katowic, Krakowa, Lub-

lina, Łodzi, Poznania i Warszawy. Łącznie wygłoszono 68 referatów i wykładów programowych oraz zaprezentowano 62 plakaty. Polscy okuliści wygłoszili 5 wykładów i przedstawili 6 plakatów. Jeden z referatów programowych Zjazdu, dotyczący chirurgii odwarstwienia siatkówki w ROP, wygłoszony został przez prof. dr. hab. n. med. Marka Prosta z Warszawy. Polski plakat z Centrum Zdrowia Dziecka z Warszawy na temat zaburzeń przepływu krwi w tętnicach oczu z retinopatią u wcześniaków, autorstwa B. Orawiec, A. Niwald i M. Gratek, uzyskał I nagrodę jako najlepszy plakat Zjazdu. Warto też jeszcze odnotować, że dr Tatsuo Hirose i prof. M. Prost otrzymali wyróżnienia za swoją działalność w zakresie chirurgii odwarstwienia siatkówki u wcześniaków z retinopatią. Podsumowując wrażenia naukowe ze Zjazdu, można stwierdzić, że aktualnie trudno zauważyć znaczące zmiany w diagnostyce i leczeniu ROP. W dalszym ciągu standardem w leczeniu fazy czynnej jest laseroterapia. W ramach programu „Early Treatment of Retinopathy of Prematurity” zmienione zostały jedynie wskazania do tego zabiegu, zgodnie z którymi obecnie powinien on być wykonywany wcześniej aniżeli kilka lat temu. Rozważa się również możliwość zastosowania inhibitorów VEGF w leczeniu, ale na razie brak jest doniesień klinicznych na ten temat. Pomimo kontrowersji, toczących

się wokół wyników chirurgii witreoretinalnej w ROP, operacje te są coraz częściej wykonywane na świecie.

W dniach 5-7 października 2006 r. odbyło się w Łodzi VIII Sympozjum Sekcji Wszczępów Wewnątrzgałkowych i Chirurgii Refrakcyjnej PTO. *A propos* tej długiej nazwy: otóż podczas zebrania wyborczego do władz Sekcji PTO, które odbyło się podczas trwania Sympozjum, uradzono jednogłośnie, że nazwę tę należy skrócić i odpowiednio przekształcić, upodabniając do anglojęzycznej nomenklatury obowiązującej w analogicznej Sekcji SOE. Propozycja brzmiała: Sekcja Chirurgii Zaćmy i Chirurgii Refrakcyjnej. Jeśli Walne Zgromadzenie PTO w czerwcu 2007 r. zatwierdzi tę nowelizację, to następne Sympozjum odbędzie się już pod nowym szyldem. Trwając jeszcze chwilę przy wątku zebrania wyborczego do władz, od razu na początku pozwolę sobie poinformować wszystkich zainteresowanych, że na przewodniczącego Sekcji został ponownie wybrany prof. dr hab. n. med. Wojciech Omulecki, kierownik Kliniki Chorób Oczu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Zresztą to właśnie prof. W. Omulecki był organizatorem VIII Sympozjum Sekcji.

Miejscem obrad była Filharmonia im. Artura Rubinsteina w Łodzi, a udział w Sympozjum wzięło 650 uczestników, w tym wielu gości zagranicznych z Hiszpanii, Anglii, Włoch, Szwajcarii, Niemiec, Czech, Słowenii i USA. Najnowsze propozycje rynkowe przedstawiło prawie 30 firm farmaceutycznych i aparaturowych. Trzeba przyznać, że obrady cieszyły się nadzwyczajnym powodzeniem, a sala Filharmonii była nieustannie pełna zainteresowanych. Czasem trudno było o wolne miejsce. Przypuszczam, że taka wysoka frekwencja utrzymała się do soboty włącznie, kiedy to musiałam opuścić Sympozjum, aby udać się – jak co roku – na Światowy Kongres Neurochirurgów do USA, tym razem do Chicago, w którym – też jak zwykle – brałam udział jako współautorka referatu o tematyce neurookulistycznej.

Wracając do ciekawostek na Sympozjum, uroczyste otwarcie odbyło się w Filharmonii Łódzkiej. Oprócz części oficjalnej, w ramach której m.in. wręczono nagrody za najlepsze prace badawcze z zakresu suchego oka, mieliśmy okazję wysłuchać fantastycznego koncertu pt. „Największe przeboje muzyki filmowej i musicalowej”, po którym miał miejsce

bankiet powitalny. Jeszcze większe wrażenie wywarł na uczestnikach bankiet w pałacu i ogrodach I. Poniańskiego. Ponieważ pogoda dopisała, to i nastroje były dobre, a wspomniała kuchnia (groch z kapustą!) długo nie da się zapomnieć.

Coraz większa popularność zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem, zarówno w sensie znaczącego problemu zdrowotnego dla pacjenta, jak i dylematu diagnostyczno-terapeutycznego dla okulisty, stała się impulsem do rozpoczęcia programu cyklicznych spotkań na ten temat. Inicjatorem pierwszego z nich był przewodniczący Stowarzyszenia Zwyrodnienia Plamki Związanego z Wiekiem, prof. dr hab. n. med. A. Stankiewicz z Kliniki Okulistycznej Wojskowego Szpitala Klinicznego w Warszawie, który zorganizował I Sympozjum Stowarzyszenia AMD pt. „Zasady postępowania w AMD”. Posiedzenie odbyło się w Hotelu Marriott w Warszawie w dniu 14 października 2006 r.

Na spotkaniu podsumowana została dotychczasowa praca grupy klinicznej, powołanej z inicjatywy prof. A. Stankiewicza. Grupa ta, złożona z entuzjastów leczenia starczych zwyrodnień siatkówki, którzy rekrutowali się z różnych ośrodków w kraju, przez cały ostatni rok spotykała się systematycznie w Warszawie, opracowując nowe standardy postępowania w AMD. Członkowie grupy przedstawili stan dotychczasowej wiedzy na temat AMD, a także omówili najnowsze metody terapeutyczne, które już niebawem mają zagrościć w naszej codziennej praktyce zawodowej. Oficjalnie została wydana broszura, adresowana do lekarzy okulistów i lekarzy pierwszego kontaktu, która – jak sądzą członkowie grupy – ma im pomóc w rozwiązywaniu dylematów nt. chorób plamki. Natomiast z myślą o pacjentach zaprezentowano osobne wydawnictwo, zawierające wytyczne na temat prawidłowego żywienia oraz suplementacji diety. Oficjalnie ruszyła strona internetowa Stowarzyszenia Zwyrodnienia Plamki Związanego z Wiekiem (www.amd.org.pl). Członkowie grupy badawczo-klinicznej AMD byli miło zaskoczeni, gdy zaraz po oficjalnym otwarciu Sympozjum zostali uhonorowani specjalnie przygotowanymi tablicami z podziękowaniem za pracę na rzecz Stowarzyszenia.

Jak zawsze systematycznie są do mnie nadsyłane informacje na temat aktywności naukowej Kliniki i Katedry Okulistyki Śląskiej AM w Katowicach. I tak, we wspomnianym londyńskim Kongresie – oprócz prof. A. Gierek-Łapińskiej oraz prof. S. Gierek-Ciaciury – wzięło udział 7 osób. Przedstawiono 2 referaty oraz 6 plakatów. Referaty dotyczyły m.in. gojenia się rogówek po zabiegach refrakcyjnych, a plakaty – jakości życia chorych z zespołem suchego oka oraz ze stożkiem rogówki, wszczepiania soczewek multifokalnych Re-zoom, oceny keratopatii amidaronowej w mikroskopie konfokalnym i profilaktyki przymgleń rogówki po zabiegach refrakcyjnych z wykorzystaniem mitomycyny C. Jak już wspomniałam wcześniej, prof. A. Gierek-Łapińska zasiadała w Prezydium podczas sesji poświęconej jaskrze, a dr E. Mrukwa-Kominek – podczas sesji o chirurgii refrakcyjnej. Prof. S. Gierek-Ciaciura prowadziła kurs szkoleniowy z zakresu stosowania soczewek Verisyse w chirurgii refrakcyjnej wewnątrzgałkowej.

❖
 Prof. S. Gierek-Ciaciura została zaproszona przez prezesa Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej, prof. dr. hab. n. med. Andrzeja Steciwko, na V Zjazd PTMR, który odbył się 15-17 września 2006 r. w Warszawie, gdzie wygłosiła referat o najczęściej występujących problemach okulistycznych w praktyce lekarza pierwszego kontaktu. Przewodniczyła też prezydium sesji pt. „Choroby narządu wzroku, słuchu i węchu”.

❖
 W dniach 21-24 września 2006 r. odbył się w Berlinie 104. Kongres Niemieckiego Towarzystwa Okulistycznego (DOG). Z kręgu katowickiej kliniki wzięło w nim udział 5 osób, które przedstawiły 3 referaty i 6 plakatów. Referaty dotyczyły przymgleń rogówki „haze” i ich profilaktyki oraz wyników operacji zaćmy z użyciem wszczepów typu Re-zoom i Restor i zastosowaniem indeksu VF-14, a także leczenia ciężkich przypadków zespołu suchego oka zatyczkami śródkanalikowymi. Plakaty przedstawiały wpływ stanów, takich jak stożek rogówki czy AMD, na jakość życia chorych, zawierały wyniki analiz badań przepływowch i elektrofizjologicznych u pacjentów z *retinitis pigmentosa* oraz opisy przypadków z przymgleniem rogówki po ekspozycji na jad pająka i po pourazowej dyslokacji wszczepu fakijnego VeriSyse.

❖
 Podczas VIII Symposium Sekcji Wszczepów Wewnątrzgałkowych w Łodzi ośrodek katowicki otrzymał trzy nagrody: jedną za najlepszą pracę na temat zespołu suchego oka, a dwie – za najlepszy projekt pracy o tej samej tematyce.

❖
 Tekst Kroniki wysyłam do Redakcji w połowie listopada, ale wygląda na to, że do rąk Czytelników ma on szansę dotrzeć w okresie świąt i karnawału. W związku z tym składam Wszystkim Państwu serdeczne życzenia świąteczno-nowo-

roczne, zdrowia, szczęścia w życiu osobistym, pomyślności i sukcesów w pracy zawodowej, zadowolenia i satysfakcji z każdej przeżytej chwili.

Z. M.